

Eindtermen bij het beginonderwijs Klassiek Hebreeuws

Een handreiking aan docenten

Inleiding

Het is gebleken dat onder docenten Klassiek / Bijbels Hebreeuws voor beginners behoefte bestaat aan een overzicht van zogeheten eindtermen: datgene wat iemand na afloop van een cursus mag worden geacht te weten (kennis) en te kunnen (vaardigheden). Dit document is bedoeld om in die behoefte te voorzien.

Het bestuur van de Vereniging Hebreuws biedt deze eindtermen aan als handreiking aan de docent. Ze hebben geen officiële onderwijskundige status en doen ook geen uitspraak over grammaticale kwesties. Ze dienen uitsluitend als hulpmiddel om te kunnen checken of de belangrijkste onderwerpen in de cursus aan de orde zijn geweest. Er wordt ook uitdrukkelijk niet gesproken over didactiek, methode, het curriculum of het te gebruiken onderwijsmateriaal.

Dit document is gebaseerd op een artikel van de hand van Henk Heikens in *Alef Beet*, december 1996.

© *Vereniging Hebreuws*
23 januari 2004

Eindtermen

Kennis

Schriftleer

1. Alfabet (kwadraatschrift)
2. Leesmoeders
3. Tekens volle klinkers
4. Tekens vluchtige klinkers
5. Dageesj lene, dageesj forte, hee mappiek
6. Makkeef, meteg
7. Voornaamste accenttekens
8. Ketiv en qeree

Klankleer

1. Kenmerken lettergrepen, verdeling woorden in lettergrepen
2. Bijzonderheden bij laryngalen en reesj
3. Invloed van klemtoon op de klank

En verder:

4. Verdere factoren die klank beïnvloeden (soort lettergreep, assimilatie en dissimilatie, enz.)
5. Voornaamste veranderingen bij (korte en lange) a, i en oe

Vormleer

Partikels

1. Voornaamste vaak voorkomende zelfstandige partikels
2. Voornaamste voorgevoegde partikels (lidwoord ׀, vraagpartikel ׀, voorzetsels ׀, ׀, ׀ en ׀, voegwoord ׀)
3. Achtergevoegde partikels (persoonlijke voornaamwoorden gevoegd achter partikels, zoals voorzetsels)

En verder:

4. Resterende vaak voorkomende zelfstandige partikels
5. Minder vaak voorkomende voorgevoegde partikels (׀)

Naamwoorden

1. Geslacht, getal en status van regelmatige naamwoorden (zonder indeling in klassen)
2. ׀ van richting en plaats ('locativus')
3. Achtergevoegde partikels (persoonlijke voornaamwoorden gevoegd achter naamwoorden, vertaald met bezittelijke voornaamwoorden)

En verder:

4. Geslacht, getal en status van onregelmatige naamwoorden (zonder indeling in klassen)
5. Hoofd- en rangtelwoorden

Werkwoorden

1. Vormen Qal (met basiskennis over hun functies): perfectum, imperfectum, infinitivus (constructus en absolutus), imperativus, participium
2. Perfectum consecutivum en imperfectum consecutivum (met basiskennis over hun functies)
3. Cohortativus en jussivus
4. Stamformaties
5. Laryngaalwerkwoorden
6. Verschil tussen 'sterke' en 'zwakke' werkwoorden
En verder:
7. Paragogische noen, energische vormen
8. Belangrijkste zes overige stamformaties
9. Laryngaalwerkwoorden
10. Zwakke en onregelmatige dieradicalige werkwoorden: eerste radicaal zwak
11. idem: derde radicaal zwak
12. idem: tweede radicaal zwak
13. idem: tweede en derde radicaal identiek
14. Achtergevoegde partikels (persoonlijke voornaamwoorden gevoegd achter werkwoorden)

Syntaxis

1. Onderscheid tussen zinsdelen en zinnen
2. Nominale en verbale zin
En verder:
3. Bepaaldheid
4. Ontkenning
5. 'Trappen van vergelijking'
6. Betekenis van werkwoordsvormen (onder andere betekenis 'perfectum' en 'imperfectum')
7. Woordvolgorden bij persoonsvorm en onderwerp, en bij attributieve en predicatieve bepalingen, enz.
8. Voornaamste soorten zinnen; parataxis en hypotaxis

Resterende onderwerpen

1. Basiskennis over het werk van de Masoreten
2. Enige algemene kenmerken van de Semitische talen

Vaardigheden

1. Het hardop kunnen voorlezen van teksten
2. Het kunnen gebruiken van grammatica/leerboek en woordenboek
3. Het kunnen determineren van vormen en het herkennen van zinsdelen en zinnen
4. Het kunnen vertalen van eenvoudige prozateksten